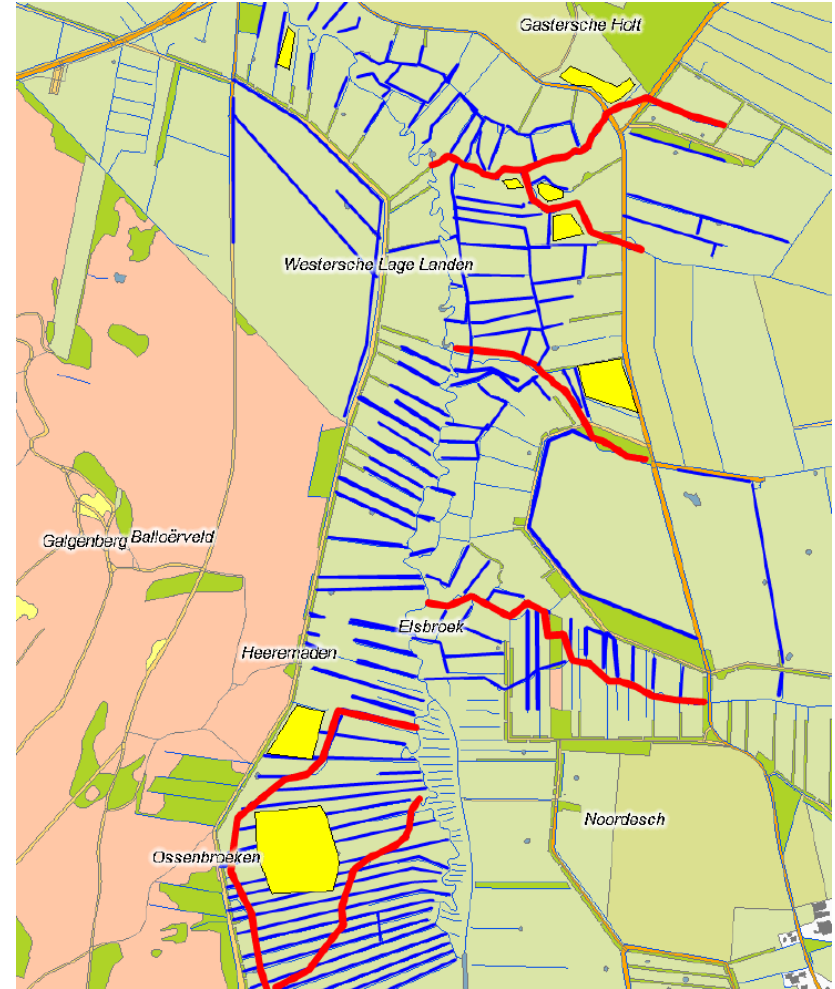

Effecten van vernatting en maaibeheer op grondwatergevoede venen

Camiel Aggenbach
Gijsbert Cirkel
Rudi van Diggelen
Willem-Jan Emsens
Iacopo Ferrario
Arnaut van Loon

effecten vernatting beekdalvenen

Doel

OBN studie effecten vernatting beekdalvenen

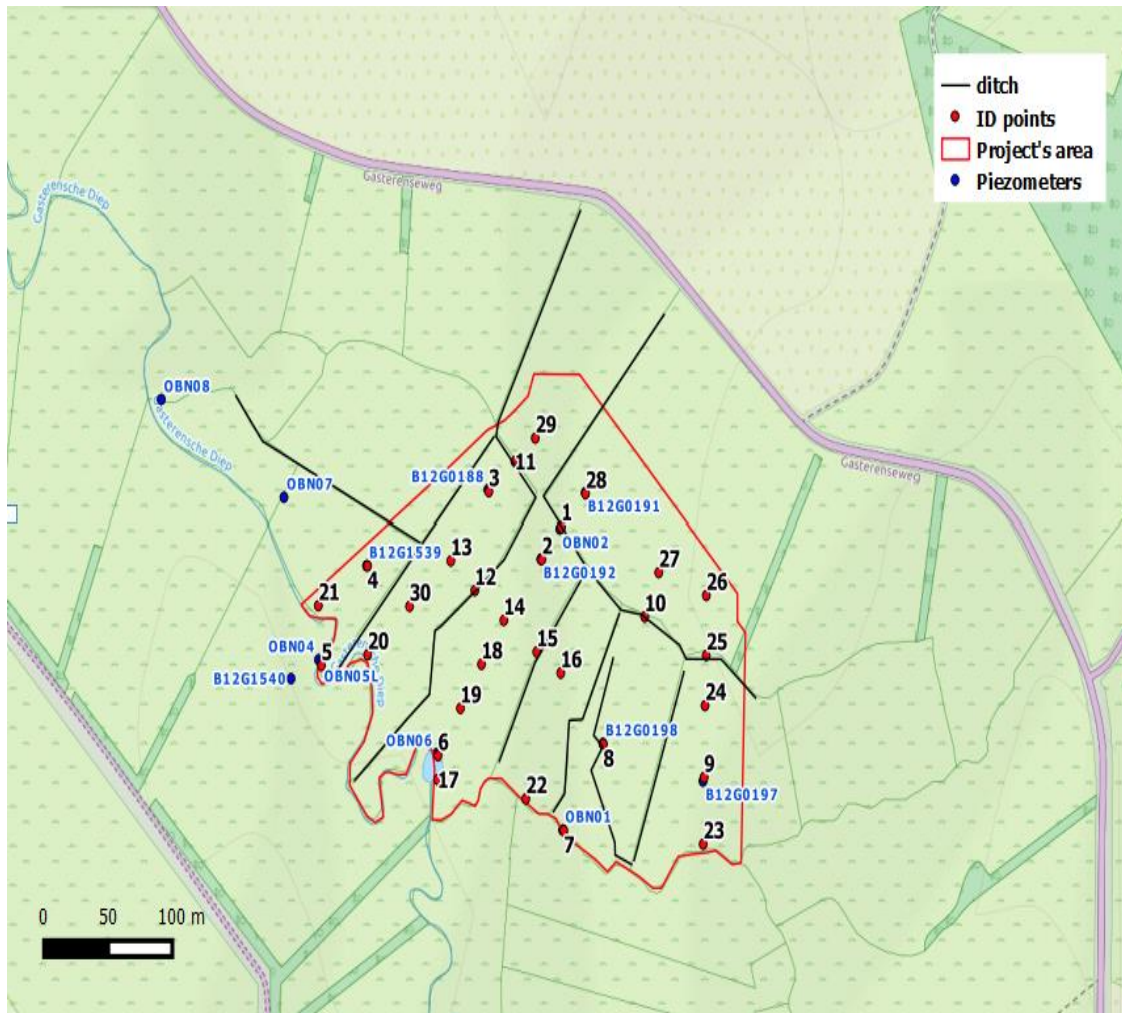
- Vragen
- 1. Oorzaken te grote seizoensdynamiek grondwaterstand in vernatte beekdalvenen?
- 2. Oorzaken op basis van monitoring te identificeren?
- 3. Welke aanvullende maatregelen in de waterhuishouding nodig?
- 4. Termijn van effecten vernattingsmaatregelen?

Hoe

- Review literatuur (+ data) hydrologie beekdalvenen
- **Veldstudie in vernat beekdalveen -> Postweg Gasterense Diep, Drentse Aa**
- Synthese

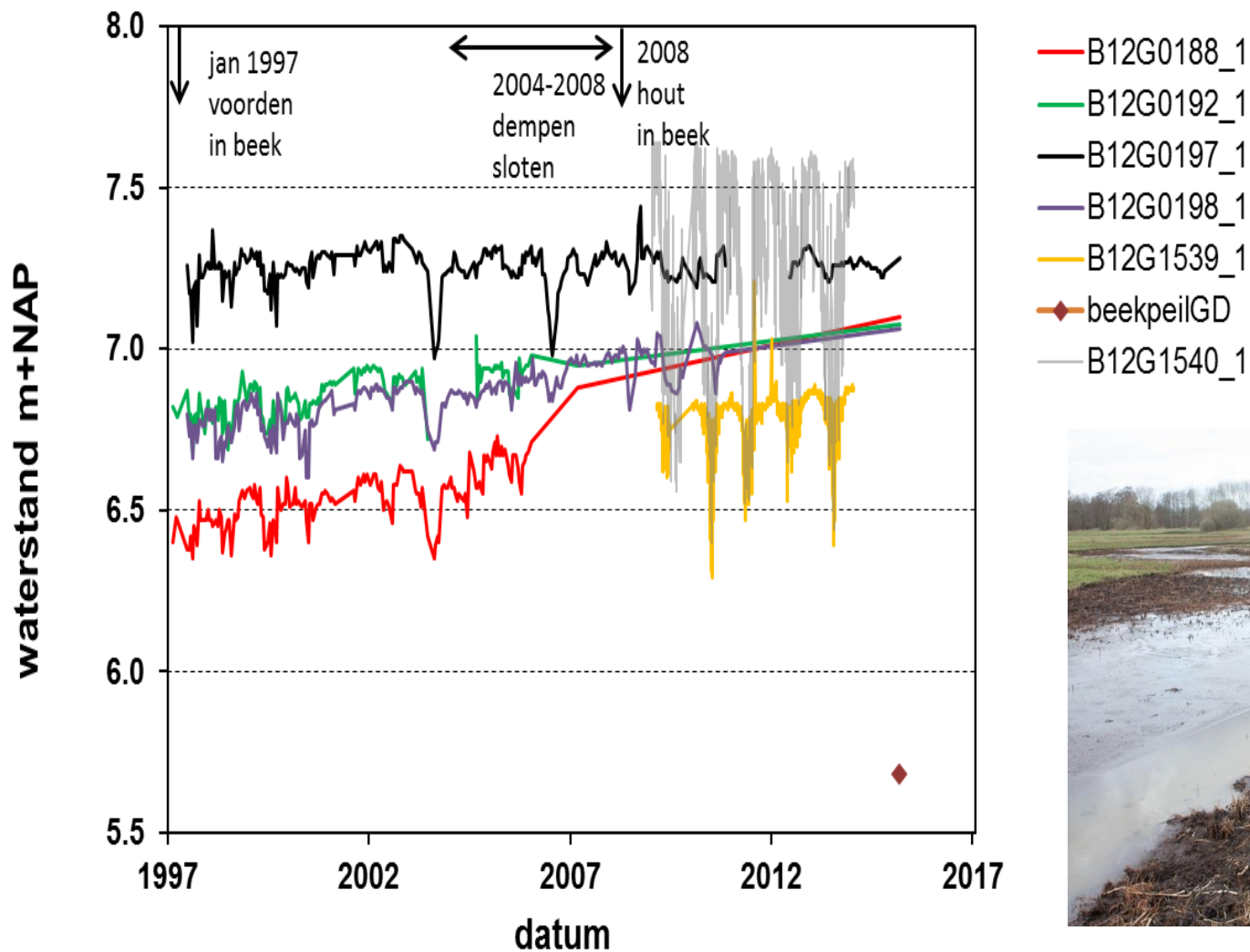

Meetnet: Gasterensche Diep

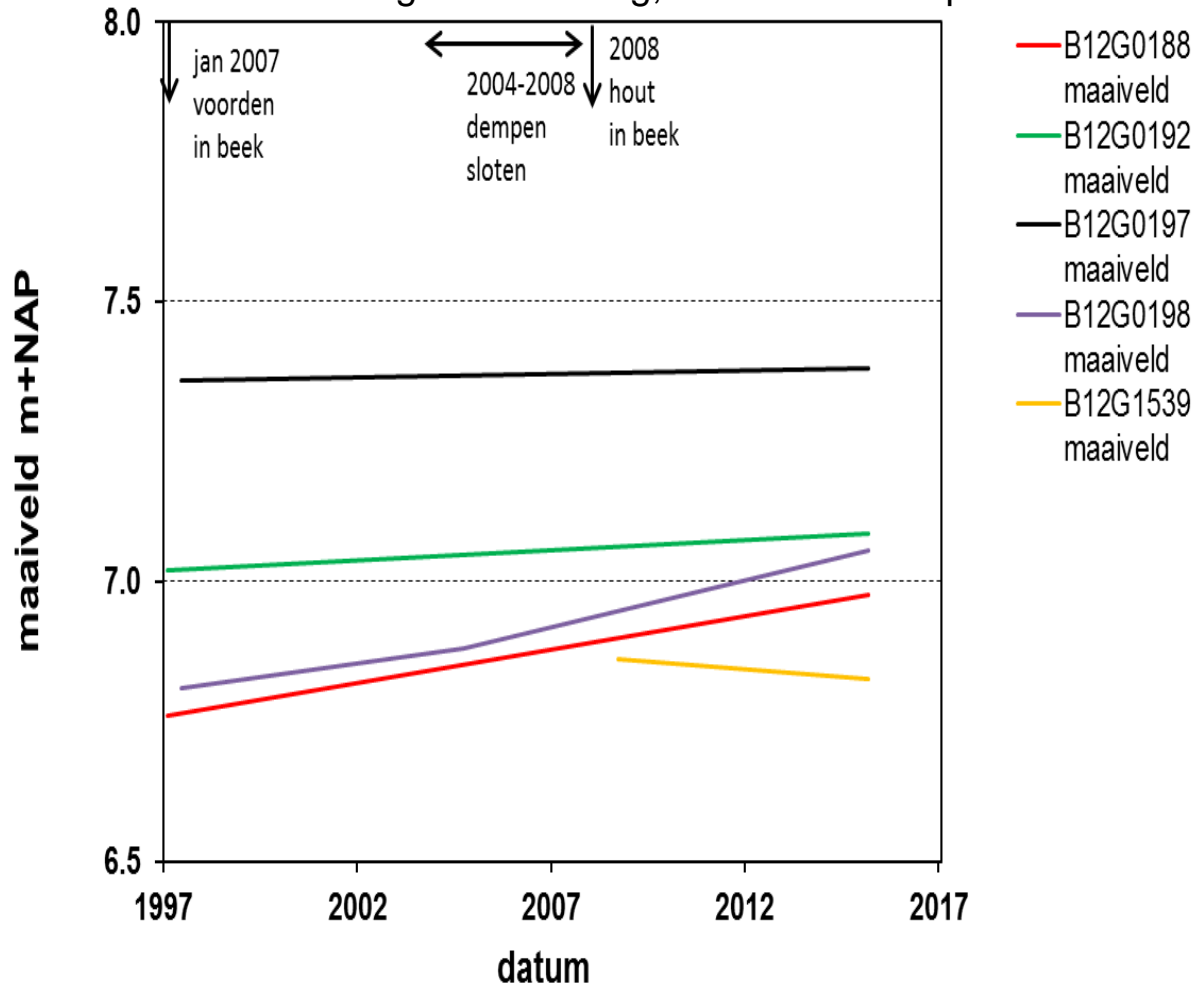
Geleidelijke stijging waterstand

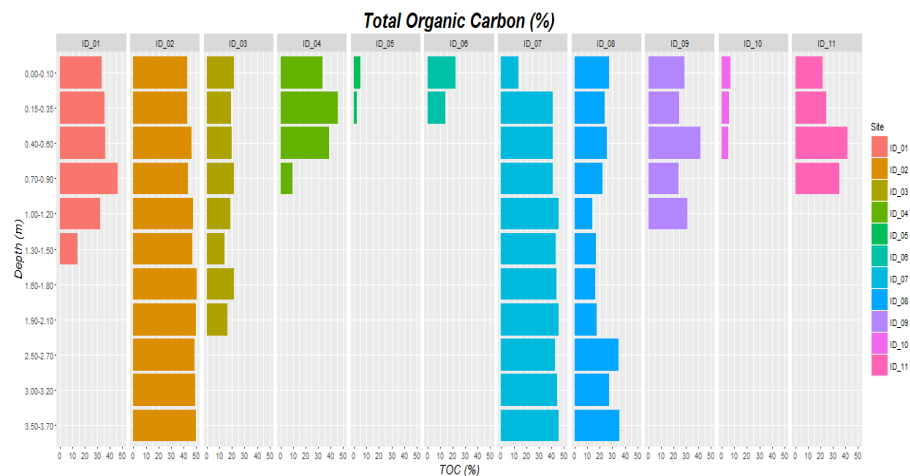
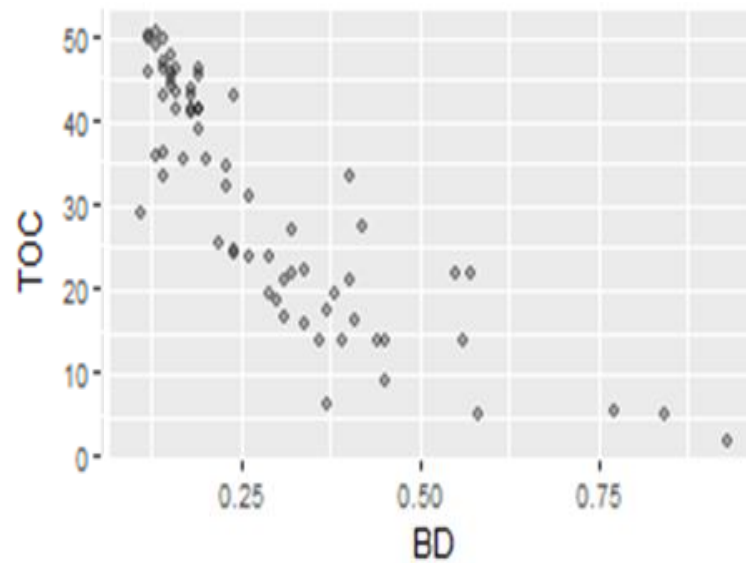
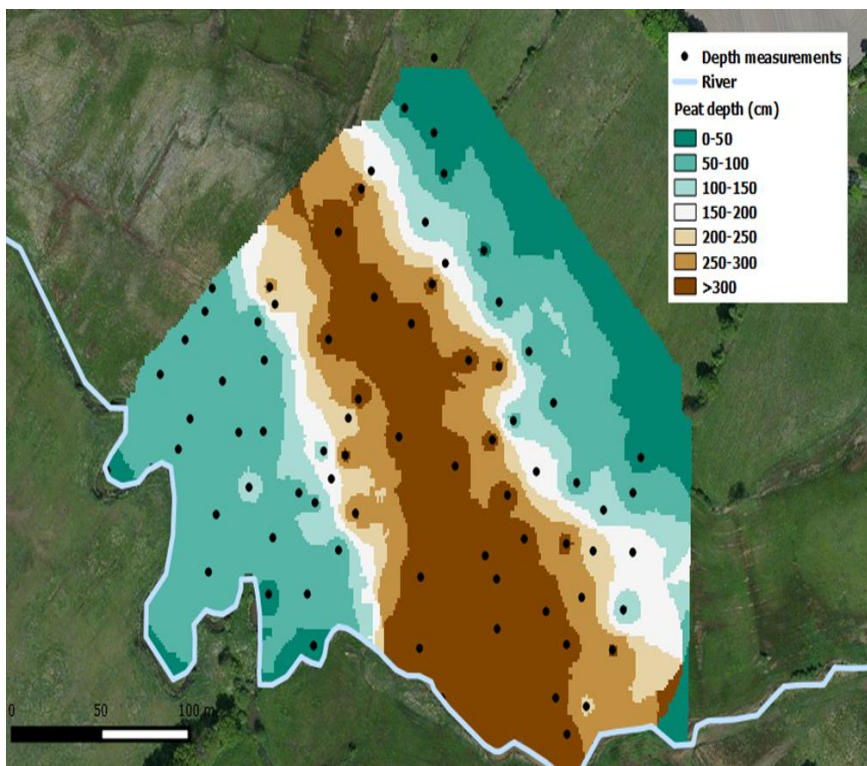

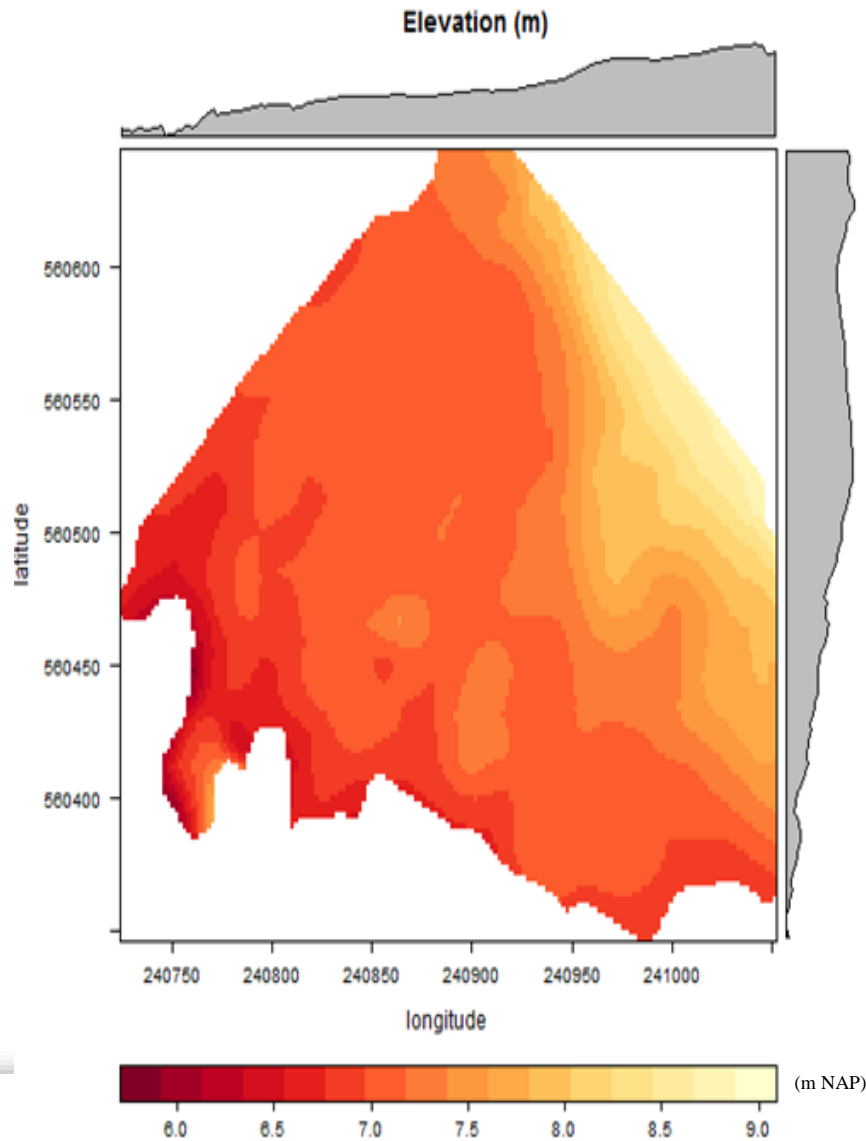

Maaiveld stijgt bij vernatting

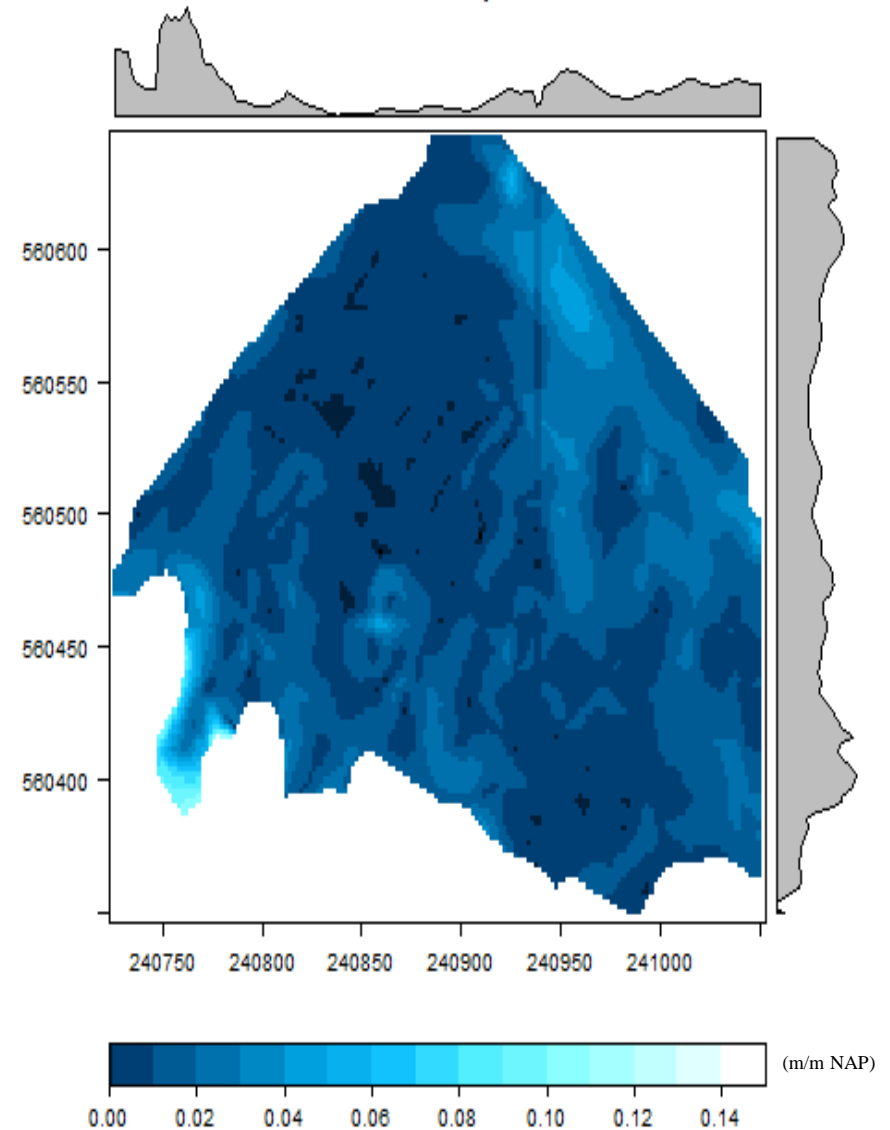
trend maaiveldhoogte in Postweg, Gasterense Diep

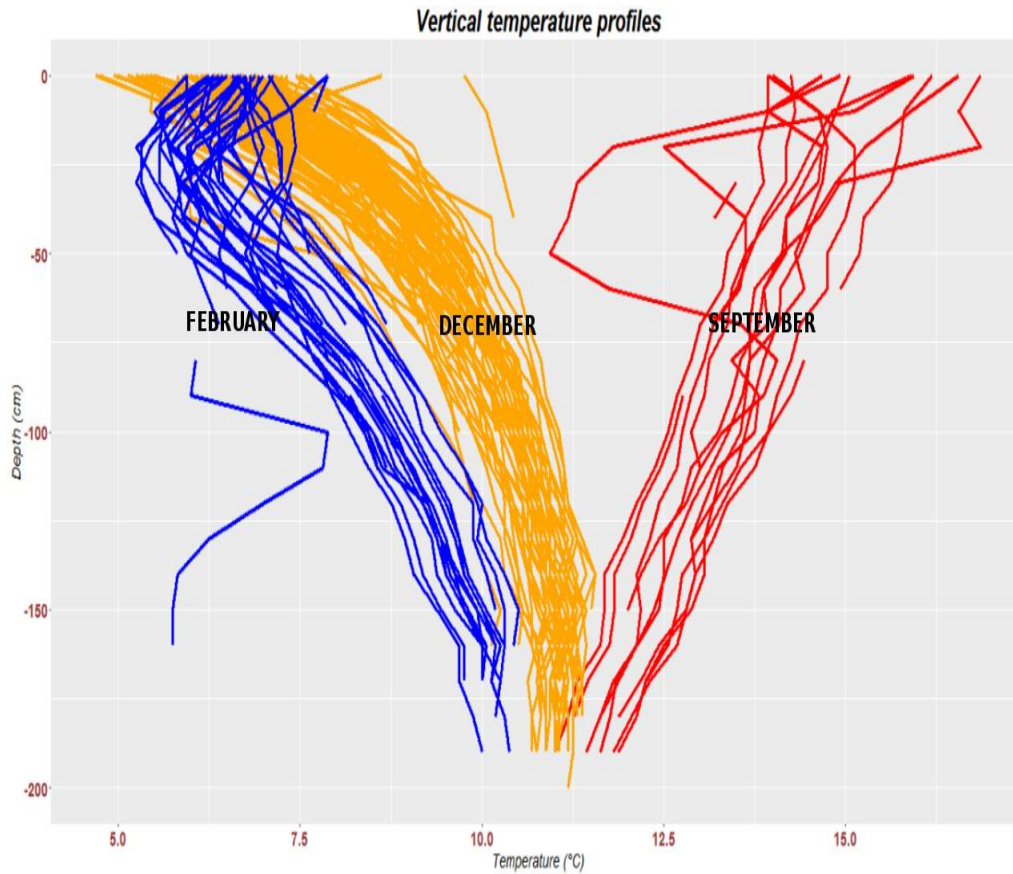
Veen, eigenschappen

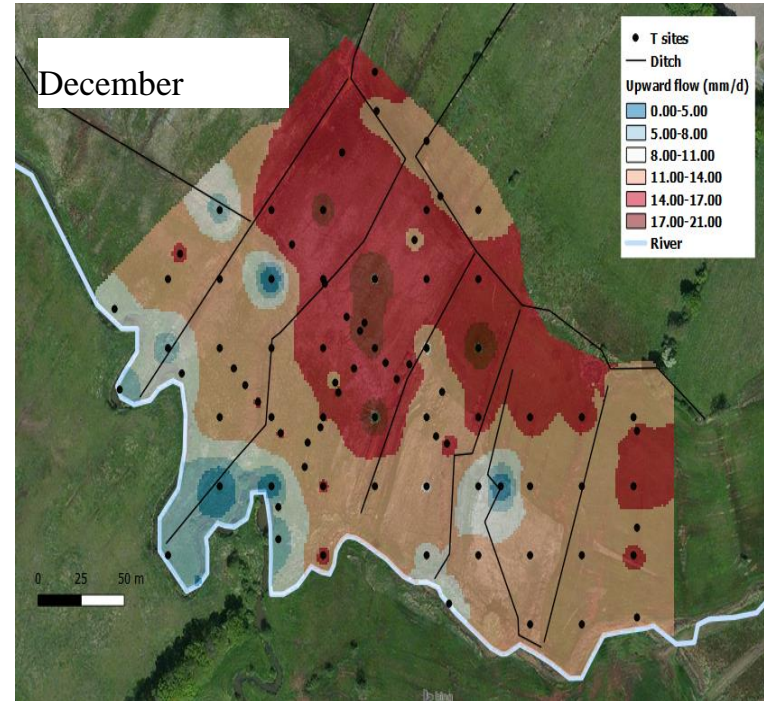
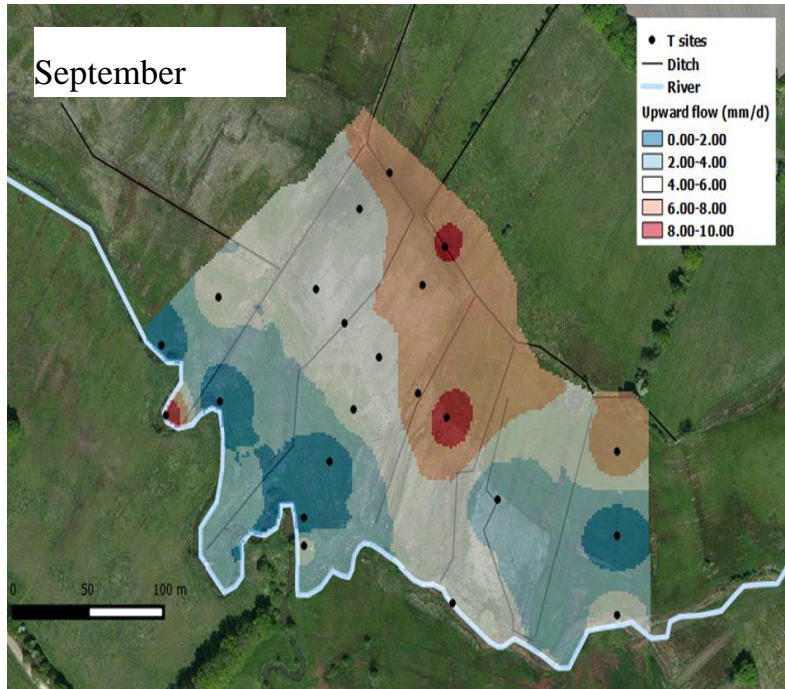

Kwelfluxen meten

Kwelfluxen

Doel

Voorlopige conclusies effecten vernatting gedegradeerde lokale studie

- Vernatting verloopt geleidelijk (>20 j)
- Maaiveld vlakt af -> lokale drainage wordt minder
- Grote variatie in kwelfluxen, hoge kwelfluxen
- Door diepe beek en sloot grote invloed op patroon van kwel
- Dilemma tussen dempen/ verondiepen diepe waterlopen en inundatie met 'vies' landbouwwater

Wel/ niet maaien en microtopografie

- venen hebben vaak microtopografie
- duidelijk aanwezig in aapa venen, polygon venen
- microtopografie -> ruimtelijke variatie in waterstand, zuurstofgehalte, temperatuur, chemie, vegetatie
- reguleert runoff

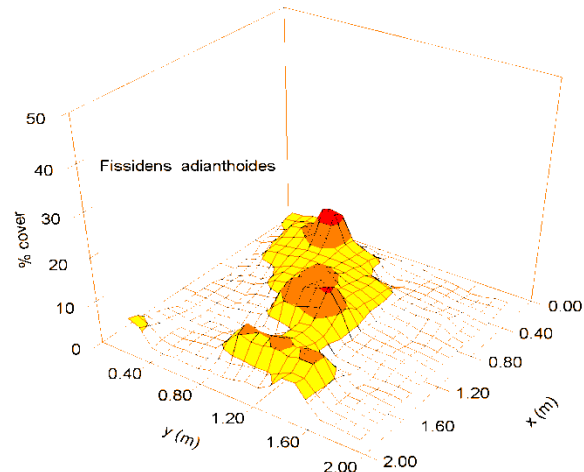
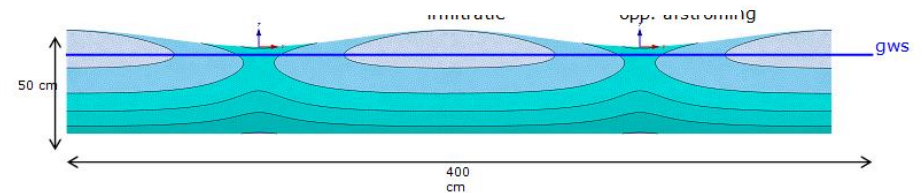
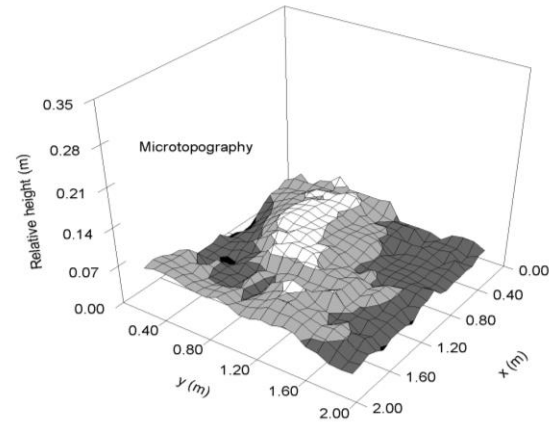

Image © 2016 CNES / Astrium
© 2016 Google

Vragen

- Verticale dimensies van microtopografie in grondwatergevoede venen in relatie?
- Herstelduur van microtopografie na stoppen maaibeheer?
- Maaibeheer in gedegradeerde venen noodzakelijk?
- Effecten on chemie and vegetatie?
- Implicaties voor herstel en beheer

Methode

vergelijkende studie

22 sites in NW+Mid Europa
sampling in 2009

“pristine” of “moderately”
degraded

range degradation grade

- pristine (ongestoord)
- moderately degraded
- strongly degraded

range mowing management:

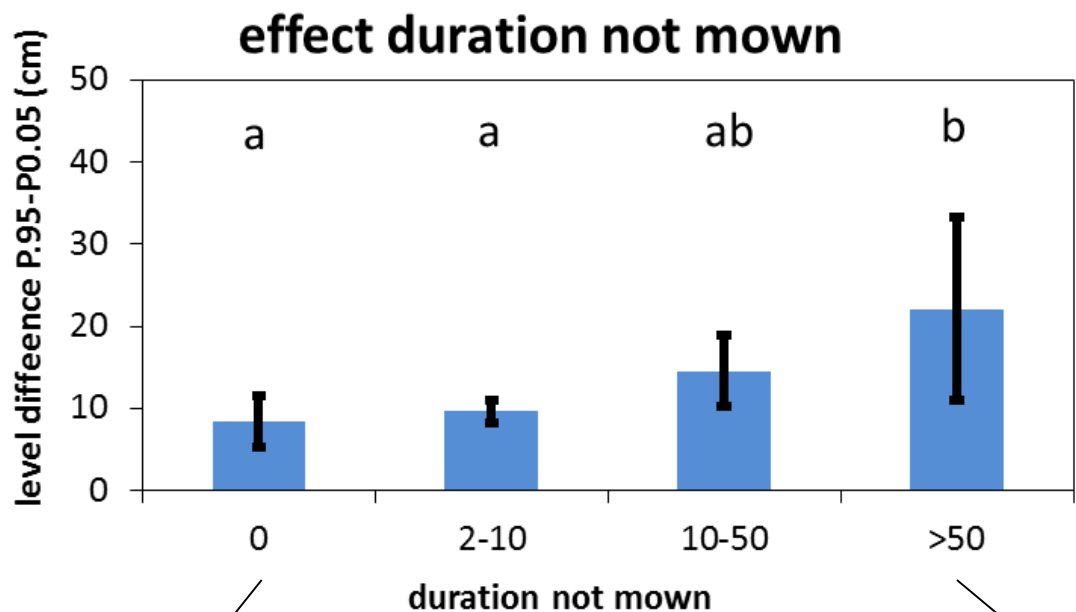
mown -> 50 y not mown/
never mown

strongly degraded
rewetted for
restoration

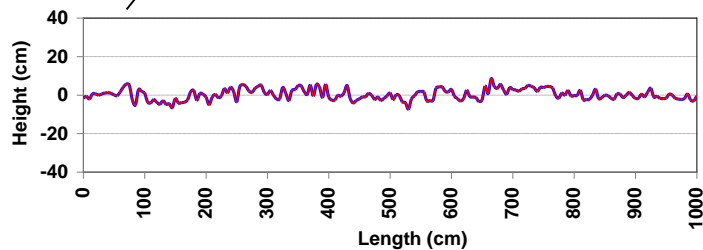

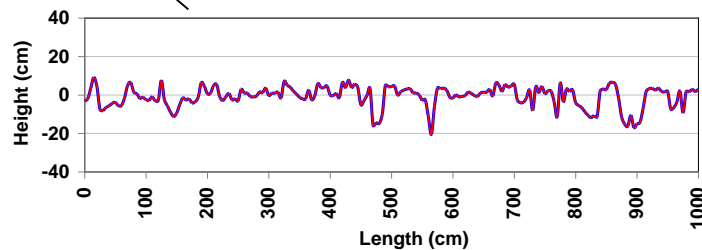
Microtopografie en duur niet-maaien

DA1+
plot:
M2

RP
plot:
M4

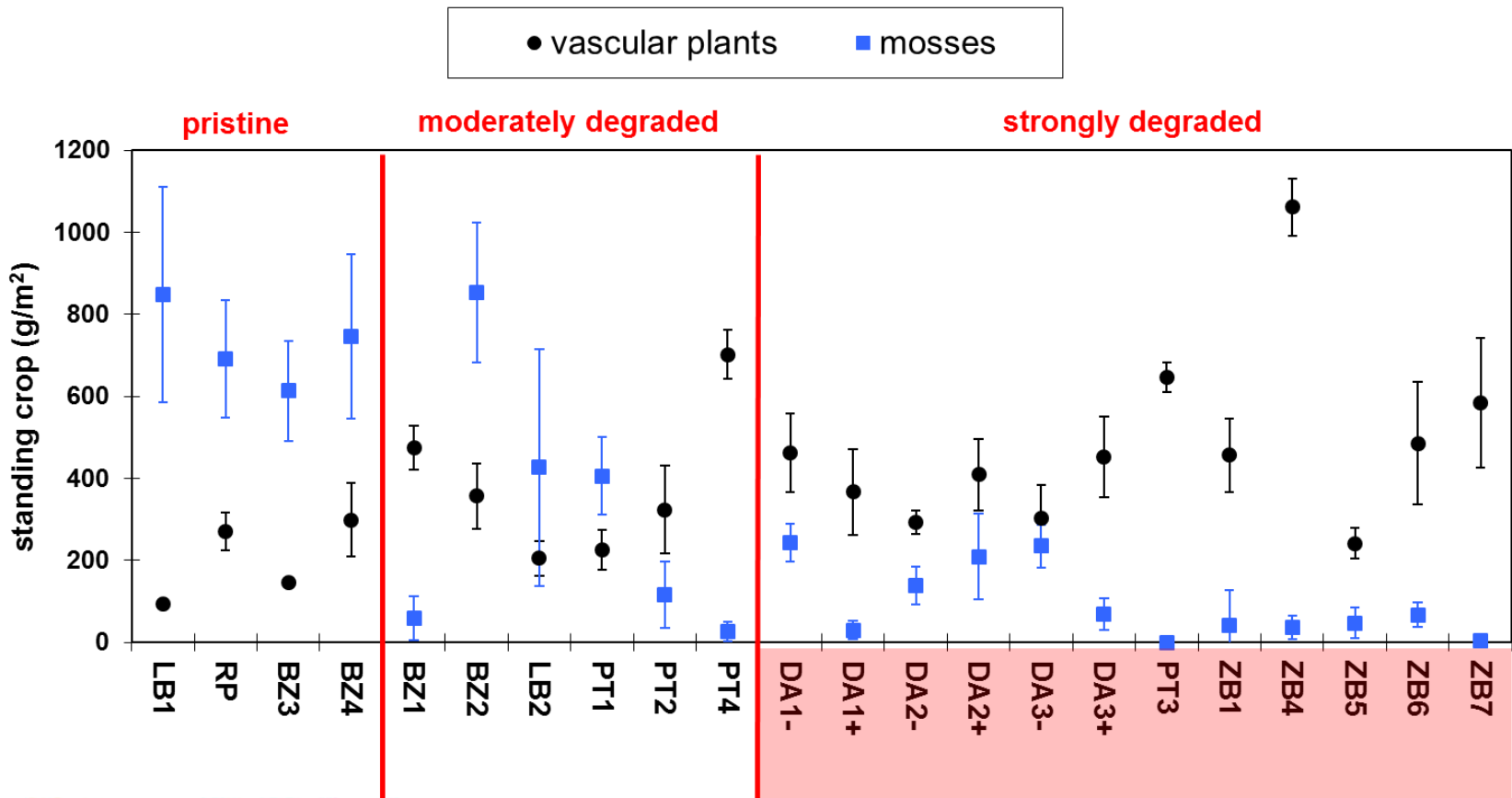

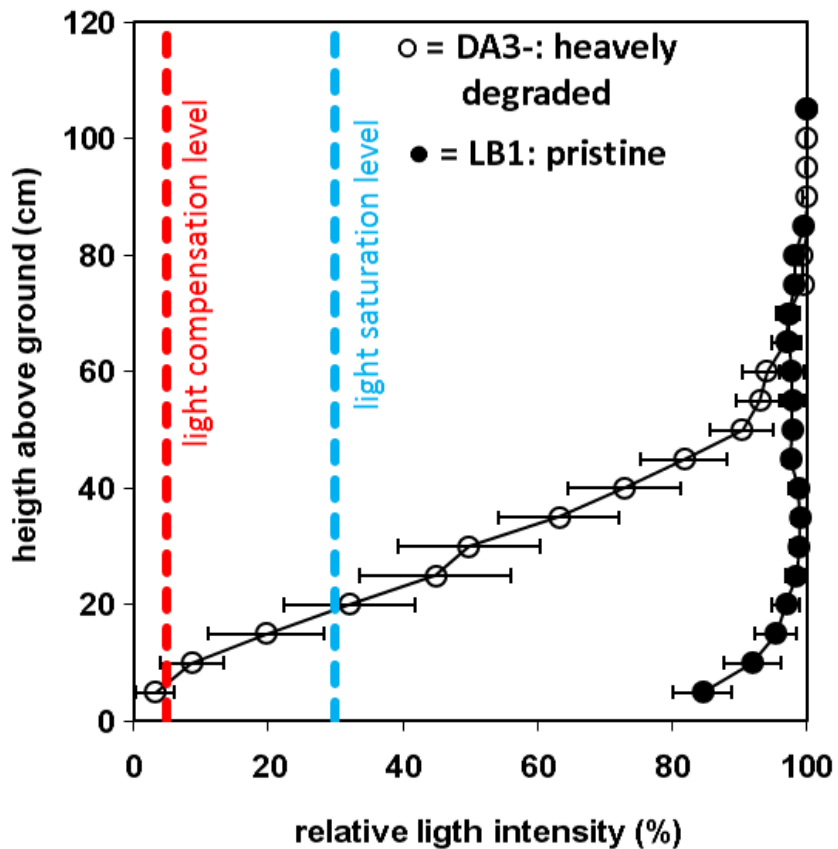
Degradatiegraad and vegetatiestructuur

standing crop living biomass

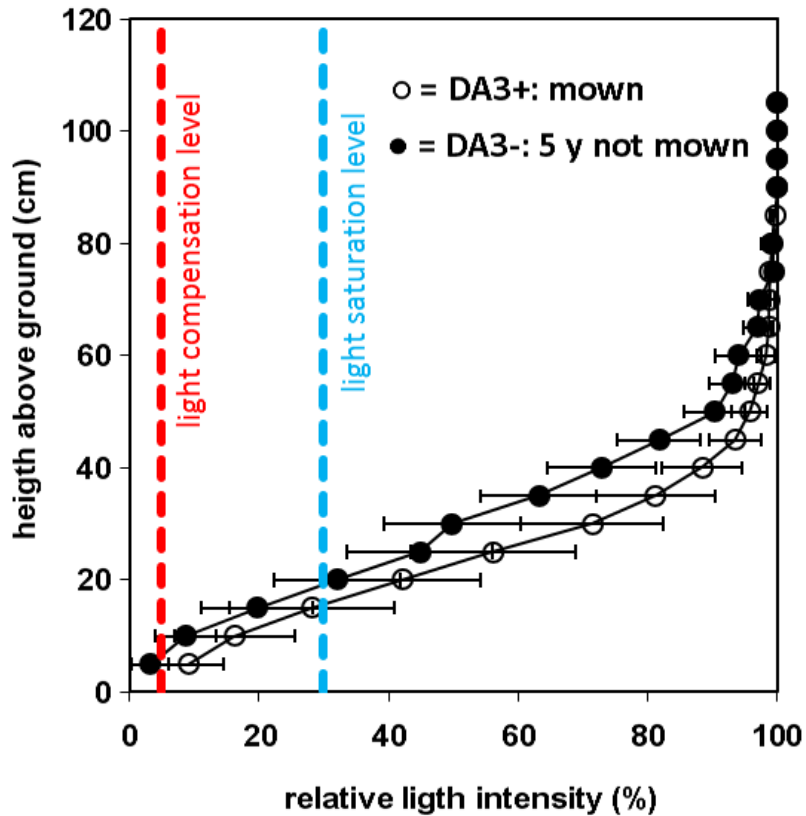

Degradatie en lichtcondities

Maaien en lichtcondities in gedegreerde venen

niet-maai experiment Drentse Aa

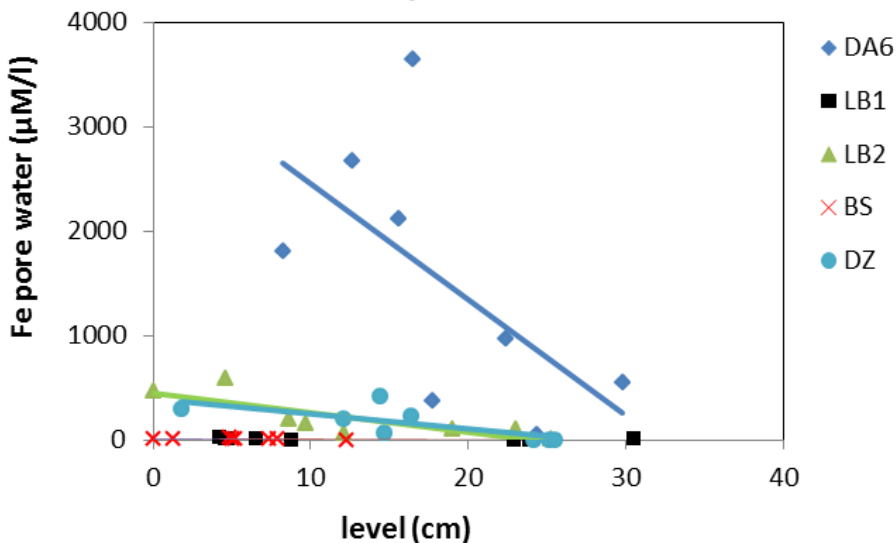

Chemie en hoogte

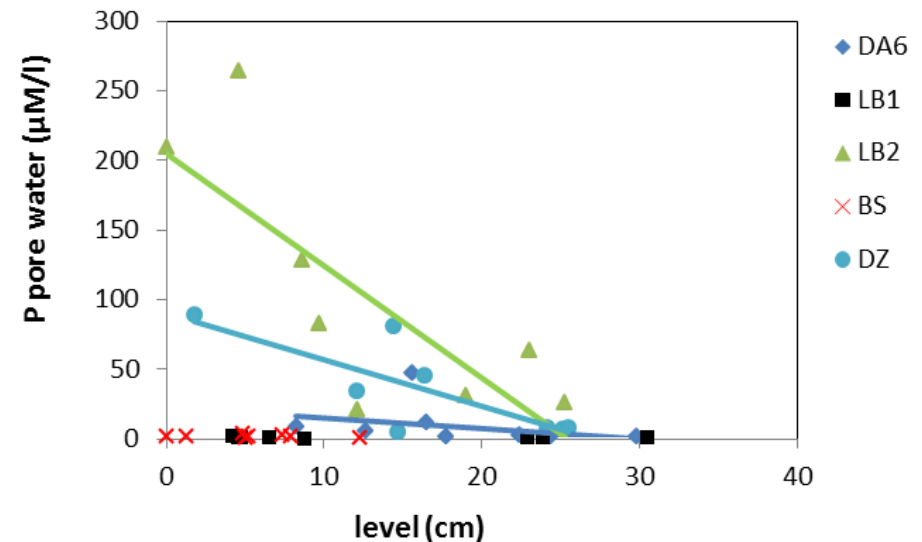
water chemie in toplaag veen

- bult < slenk: **Fe, P, Mn**,
 CH_4 , CO_2 , H_2S , Ca, HCO_3^-
- bult > slenk: K

iron in pore water

phosphorous in pore water

Conclusies

- **Microtopografie in venen met grondwatervoeding:**
  - aanwezig
  - ontwikkelt zich >10 jaar na stoppen maaien
- **Maaibeheer nodig in degradeerde venen:**
  - gedegradeerde venen zijn eutrofer -> slechtere lichtcondities voor mossen -> maaibeheer kan helpen
- **Effecten microtopografie op chemie:**
  - hangt sterk af van de 'achtergrond' chemie
  - in Fe-rijke venen grote verschillen Fe and P
- **Effect on vegetatie**
  - variabel in samenhang met 'achtergrond' chemie en pH-patroon

Aanbevelingen herstel & beheer

- ongestoorde venen:
geen maaibeheer

- in degradeerde venen:
  - balanceren tussen maaien voor goede lichtcondities en niet maaien voor ontwikkeling microtopografie
  - samenhang herstel waterhuishouding
  - houtopslag handmatig verwijderen